

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
ÚVOD	7
1. Co je bible?	7
2. Členení bible	8
3. Židovské členění Písma	12
4. Jak Bůh v bibli mluví?	12
4.1 Informace	13
4.2 Sebevyjádření	13
4.3 Výzva	14
5. <i>Dei verbum</i> o Boží řeči k člověku	15
6. Struktura a obsah následujících kapitol	17

První část

Lidská stránka bible

I. KAPITOLA: Předávání Božího slova a vznik biblických knih	21
1. Písmo svaté a tradice	21
1.1 Dvě formy tradice	22
1.2 Dva póly tradice	23
2. Tradice Starého zákona a vznik knih	23
2.1 Prostředí, v němž se utvářela starozákonní tradice	23
2.1.1 Rodina, rod	24
2.1.2 Svatyně	25
2.1.3 Jeruzalémský chrám	26
2.1.4 Královský dvůr	27
2.1.5 Prorocké kruhy	27
2.2. Vznik starozákonních knih	28
2.2.1 Možné prameny knih a nejstarší vrstvy textu	28
2.2.2 Hypotézy o vzniku starozákonních knih	30
2.3 Jazyk Starého zákona, písmo a psací materiál	34
2.3.1 Hebrejšтина	34

2.3.2	Aramejščina	35
2.3.3	Řečtina – koiné	35
2.3.4	Psací materiál	36
3.	Tradice Nového zákona a vznik knih	37
3.1	Náboženská tradice v době Ježíšově	37
3.1.1	Jeruzalémský chrám a velerada	38
3.1.2	Nábožensky významné skupiny	39
3.1.3	Synagogy	41
3.1.4	Mesiánské očekávání	42
3.1.5	Vztah Ježíše k tradici	44
3.2	Předávání tradice o Ježíši	44
3.3	Vznik novozákonních knih	45
3.4	Jazyk Nového zákona, psací materiál	46
3.4.1	Jazyk	46
3.4.2	Psací materiál	46
II.	KAPITOLA: Dějiny textu Písma svatého	47
1.	Dějiny textu Starého zákona	48
1.1	Pluralita starozákonní tradice	48
1.2	Dějiny hebrejského textu	50
1.2.1	Od vzniku knih po pád Jeruzaléma (r. 70 po Kr.)	50
1.2.2	Od zničení chrámu do 5. století po Kr.	52
1.2.3	Činnost masoretů (5.–10. století po Kr.)	53
1.2.4	Tištěné edice hebrejského Písma	55
1.2.5	Kritické hodnocení rukopisů a kritická vydání textu	56
1.3	Starověké překlady Starého zákona	57
1.3.1	Vznik řeckých překladů	57
1.3.2	Nejvýznamnější rukopisy Septuaginty	59
1.3.3	Tištěné edice a kritická vydání Septuaginty	60
1.3.4	Aramejské targumy	61
1.3.5	Latinské překlady	62
1.3.6	Významné latinské rukopisy a tištěné edice	65
1.3.7	Syrské překlady	66

2. Dějiny textu Nového Zákona	67
2.1 Řecký text	67
2.1.1 Od sepsání knih do 4. století	67
2.1.2 Od 4. století po byzantské období	67
2.1.3 Typy textů	68
2.1.4 Nejvýznamnější rukopisy Nového zákona	69
2.1.5 Tištěné edice a kritická vydání Nového zákona	71
2.2 Starověké překlady	72
2.2.1 Latinské překlady	72
2.2.2 Syrské překlady	72

Druhá část

Božská stránka bible

III. KAPITOLA: Kánon Písma Svatého	75
1. Autorita knih Starého zákona	76
1.1 Svědectví samotných starozákonních knih	76
1.1.1 Autorita Tóry	76
1.1.2 Autorita prorockých knih	77
1.1.3 Autorita mudroslovné literatury	78
1.2 Svědectví Nového zákona	78
2. Kánon Starého zákona	79
2.1 Kánon Písma v židovstvu	79
2.2 Kánon Starého zákona v církvi do reformace	83
2.3 Zpochybnění širšího kánonu v době reformace	85
2.4 Tridentský koncil a stanovisko katolické církve	86
2.5 Kánon ve východních církvích	87
3. Apokryfy Starého zákona	88
4. Autorita knih Nového zákona	89
4.1 Svědectví samotných novozákonních knih	90
4.1.1 Autorita evangelií	90
4.1.2 Autorita apoštolských spisů	90
4.2 Svědectví z 2. století	91

5. Kánon Nového zákona	91
5.1 Ustálení kánonu Nového zákona	91
5.2 Zpochybnění kánonu Nového zákona v době reformace	93
5.3 Kánon ve východních církvích	94
6. Apokryfy Nového zákona	94
7. Teologická diskuse ohledně kánonu	96
7.1 Autorství knih a kanonicita	96
7.2 Vulgáta a kanonicita	96
7.3 Kánon ve vztahu k protestantismu a nové otázky	97
IV. KAPITOLA: Inspirace Písma svatého	100
1. Biblické základy nauky o inspiraci	100
2. Dějiny nauky o inspiraci	103
2.1 Představy církevních Otců	103
2.1.1 Člověk jako „nástroj“ Boží, extatický stav pisatele?	103
2.1.2 Bůh - „autor“	104
2.1.3 Diktát	104
2.2 Vývoj nauky o inspiraci do I. vatikánského koncilu	105
2.2.1 Od středověku do Tridentského koncilu	105
2.2.2 Teorie o slovní a reálné inspiraci	106
2.2.3 Snahy o omezení inspirace a I. vatikánský koncil	107
2.3 Od I. do II. vatikánského koncilu	108
2.3.1 Model Lva XIII. v encyklice <i>Providentissimus Deus</i>	109
2.3.2 Přes krizi modernismu k <i>Dei verbum</i>	110
2.4 Otevřené otázky a pokusy o jejich řešení	111
2.4.1 Otevřené otázky	111
2.4.2 Pokusy o odpověď na otázky týkající se inspirace	112
V. KAPITOLA: Pravdivost Písma svatého	116
1. Problémy ohledně pravdy Písma	116
1.1 Rozpory v rámci Písma samotného	116
1.2 Kritika Písma v době novověkého rozvoje věd	118
2. Vyjádření církevních dokumentů	120
2.1 Encyklika <i>Providentissimus Deus</i>	120

2.2	Církevní dokumenty z první poloviny 20. století	122
2.3	II. vatikánský koncil a 11. článek v <i>Dei Verbum</i>	123
3.	Lidský autor, Boží záměr a pravda Písma	124
3.1	Omezenost lidských autorů	124
3.2	Nebezpečí fundamentalismu	125
3.3	Pravda v celku Písma	126
VI.	KAPITOLA: Výklad Písma svatého	128
	Exkurz: Pojmy klasické hermeneutiky aplikované na Písmo svaté	128
1.	Dějiny výkladu Písma svatého	132
1.1	Židovská exegeze	132
1.1.1	Reinterpretace ve Starém zákoně a ve „verzích“	132
1.1.2	Alegorický výklad Písma	133
1.1.3	Výklad Písma v Kumránu	134
1.1.4	Rabínský výklad Písma	135
1.1.5	Středověká židovská exegeze	136
1.2	Křesťanská exegeze	137
1.2.1	Výklad Starého zákona v Novém zákoně	137
1.2.2	Výklad Písma u Otců	139
1.2.3	Výklad Písma v západní církvi ve středověku	142
1.2.4	Reformace a Trident	143
1.2.5	Historicko-kritické zkoumání Písma	144
1.2.6	Snahy Lva XIII.	145
1.2.7	Krise modernismu a její překonání	146
2.	Výklad Písma v církvi	147
2.1	Věřoučná konstituce <i>Dei verbum</i>	147
2.2	Dokument Papežské biblické komise <i>Výklad bible v církvi</i>	149
	ZÁVĚREM	151
	ZKRATKY	152
	DOPORUČENÁ A POUŽITÁ LITERATURA	152
	OBSAH	155